

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
" pol leta 1 " 60 "
" četrta leta — " 80 "
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Nekaj o našem kmetskem stanu.

Knez Alojz Lichtenstein je pri zboru kato-
liškega društva na Dunaji 18. maja spregovoril
besede, ki so vredne, da njih premislimo. Rekel
je in dokazoval, kako liberalci naš kmetski stan
spravljajo na nič. V nekoliko letih bodo kmeti v
večjih stiskah, kakor so bili pred l. 1848. kot
podložniki grajšakov. Nekedanji grajšački Salo-
moni so kmeta topli s šibami, a liberalni Roboami
ga trpinčijo s škorpioni.

To se kaže povsod, kderkoli zavladajo li-
beralni nauki. Povsod pride zlato tele sedanjih
dni, t. j. denar do oblasti. Denar pa je pod-
oben grudi kopnega snega. Dalej ko se vali, večja
postaja. Sebični denar je po liberalnem gospo-
darstvu gospod v Evropi. Nekatere silovito bo-
gati, druge pa v neusmileno ubožstvo spravlja. V
poslednjih 100 letih je število ubožcev, brezpo-
sestnikov, strahovito narastlo. Na Angleškem, ki
velja liberalcem za prava nebesa na zemlji, k me-
tskega stanu več ni. Poprejšni kmeti so prišli
vsi na nič. Mestni mogotei, liberalni bogatini so
njih pozobali. Kmeti morali so postati hlapeci, te-
žaki in delalci zlasti v fabrikah, kder večasih stra-
hovito revščino pasejo. Liberalni bogatini morajo
sedaj 80 milijonov gold. na leto plačevati ubož-
nine, t. j. dače za uboge. Na Francoskem še
niso tako daleč! Vendar tudi tukaj so kmeti že
sami mali posestniki, kakor pri nas v kozijan-
skem in breškem okraji. Čedalje več njih pride
na boben in se pozgubi med velikim številom —
brezposestnikov in delalcev. Njih posestva ku-
pujejo liberalni denarni mogotei, ter delajo iz njih
latifundije, t. j. velika posestva za — lov, gozdar-
stvo, pašo itd.

Pri nas na Avstrijskem gospodarja liberalizem
še komaj 15 let. Ali že se vidi njegov nesrečni
upljiv na kmetski stan.

Poprej je bilo sploh takih ljudi na deželi
največ, ki so bili posestniki. Sedaj pa se teh
število čedalje bolj krči; iz posestnikov postajajo
— težaki, siromaki. Enkrat se po smrti posestni-

kov navadno posestva cenijo previsoko. Nasled-
nik se težko iznebi svojih dolgov. Še bolj ne-
varna je samostalnosti kmetskega stanu: sedaj od
liberalcev na prosto voljo dano barantanje in raz-
kosovanje zemljišč. Večja posestva se trgajo na
kosce (flike), na katerih nobena rodbina dolgo ob-
stati ne more. Večjidel se taki kosei zopet pro-
dajo; in kdo kupi? Največkrat kak „mestni go-
spod“. Poprejšni posestnik pa je težak, viničar,
najemnik. V žalosten zgled in dokaz so nam lahko
Halozce, Slovenske gorice, Bizeljsko. Lepša po-
sestva lezejo zaporedom v roke denarnih mogotcev
po mestih in trgih. Bogati tajci pahajo kmeta do-
mačina iz njegove hiše in zemljišča. Blizo Ma-
ribora je precej velika srenja, ki šteje samo 7
malih domačih posestnikov. Nadalje nam je li-
beralna doba naložila in še vedno nalaga davkov,
kolikor njih še nismo nikdar poprej plačevali. Po-
stave zoper odrtijo so liberalci odpravili in kmeta
brez vse pomoči pred neusmiljenim oderuhom pu-
stili. Kmetski stan je sedaj zadolžen, kakor
še nikoli poprej. Dve tretjini njegovih dohodkov
mu požrejo obresti ali činži. Skoro bo kmetsko
ljudstvo delalo samo za davkarijo in pa za „špar-
kase“. V Galiciji, pa tudi že na Moravskem sta-
vijo judovski podvzetniki (špekulanti) po vasnicah
cele vrste hiše za svoje odrte kmete, ki so po-
stali težaki, siromaki.

Sicer leze vse to še po malem. Ali začetek
je storjen. Knez Lichtenstein ima prav: liberalni
nauki, liberalno gospodarstvo, liberalno postavo-
dajalstvo spravlja kmetski stan na — nič. Na
Angleškem se je to že zgodilo, pri nas pa začelo.
Temu se mora v okom priti! Kajti država brez
trdnega kmetskega stanu je telo brez trdnih kosti.

Cerkvene zadeve.

Pobožnost do Srca Jezusovega obhaja 16.
junija svojo 200 letnico. Kajti na ta dan je Je-
zus Kristus pobožni Margareti Alakok na Fran-
coskem razodel in ukazal čiščenje svojega presve-